

си усилия не сж можали да навлекътъ надъ отечеството си облакъ пълнъ съ градъ, или да отклонътъ отъ засъхающитъ му полета, благотворния дъждовъ облакъ; но нѣма съмнѣние, че самия климатъ на страната, може би да е билъ споразенъ, на примъръ, отъ неразсчитното изсичание на горитъ, — или поправенъ, на примъръ, съ изсушванието на блатата. Ако предишнитъ управители на Франция, по незнание, или по небрежностъ, нѣмали предъ видъ ползата отъ горитъ и блатата, то даже въ работата на времето, тѣзи предишни управители ся явяватъ виновници на по послѣднитъ бѣдствия.

Ако минеме къмъ въпросътъ, защо чловѣцитъ подѣйствovali разрушително на жътвата, то тукъ участието на предишнитъ правителства, въ бѣдствията на сегашната епоха ще стане по чувствителна; ако полята бѣха разорани по дълбоко, ако тѣ бѣха овлажени съ канали, ако между нивитъ расчетливо бѣха насадени дърва, то влиянието на сушата въ значителна стѣпень би ослабнало. А защо земята била лошо разорана, защо нѣмало канали, защо нѣмало аллен? За това, защото селянитъ нѣмал нито добри орждия, нито национални познания; а това го нѣмало за това, защото народътъ въобще билъ беденъ, до послѣдня стѣпень и обиколень отъ най дълбоко невѣжество. А защо една споразена жътва произвеждала въ тогавашна Франция гладъ, опасенъ за животътъ на цѣли милиони чловѣци. Очевидно за това, защото народътъ живѣлъ почти тѣй, както сега живѣятъ Остъ-Индийцитъ, като не оставали ни-